

תענית יב

עניין: תענית לתענית

תוס' לעיל יא.

נקרא חוטא ויש לומר דודאי הו' חוטא כדאמרין הכא מקל וחומר מנזיר ומה נזיר שלא ליער עלמו אלא מיין וכו' אצל מכל מקום המנוה שהוא עושה התענית גדול יותר מן העבירה ממה שהוא מלעז נפשו דמנוה לנדור כדאמרין (סוטה דף 3) הרואה סוטה בקלקולה יזיר עלמו מן היין ומכל מקום יש קצת חטא מידי דהוה^א אמתענה תענית חלוס בשבת דקורעין גזר דינו ונפרעין ממנו תענית של שבת ומאי תקנתיה ליחז תעניתא לתעניתיה^ב :

צדקת הצדיק

[קכח] **כשאדם** עושה עבירה כענין עח לעשות וגו' ובכל דרכיך דעהו, מכל מקום צריך כפרה על העבירה שעשה. וכאותה שאמרו (ברכות לא): דמתענין תענית חלוס בשבת, וצריך למיתב תעניתא לתעניתיה. וכן בסנהדרין (כו): סברי (הני קברנים שקוברים ביום טוב) מצוה קעבדי, ומכל מקום (הם עצמם סבורין) דצריכיין כפרה. וכן משה רבינו ע"ה בשבירת הלוחות, וגרם על ידי זה שכחת התורה, כמו שאמרו ז"ל (עירובין נד.) אלמלא כו' (לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל), אעפ"י שהסכים הקב"ה על ידו, מכל מקום מיקרי עבירה לשמה. ולכך סבל גם הוא כמו שאמרו ז"ל (תנחומא סוף ואתחנן שלפני מותו) שניטלו ממנו מסורת החכמה, והיה יהושע יושב ודורש וכו'. וכן אסתר דניטלה ממנה רוח הקדש כשהגיעה לבית הצלמים (כמ"ש במגילה טו:), הוא לעונש אעבירה, אף על גב דמצוה רבה קעבדא. [וזה סוד שאמרה שמא

זוהר פרשת ויקהל דף רז :

גריעותא עילא ותתא • מאי תקנתיה ליחז תעניתא על תעניתא • מאי טעמא • דא בטיל עטגא דשבתא יבטל עטגא דחול • ואי איכו מבטל עטגא דשבתא וקא מתענג בחול דמי כמאן דחשב למלה אחרת יתיר ממה דחשיב ליה לקודשא בריך הוא • רוחא

של"ה מסכת שבת נר מצוה

נב. **וְהַמְתַּעֲנָה** בשבת, צריך למיתב תעניתא ^{1234567 ת"ת} לתעניתו (ברכות לא ב). וכתבו, שאינו מחייב דוקא להתענות ביום ראשון²¹. זה לשון תולעת יעקב (סוד השבת, אות י"ז): ואתה שמע האמת, כפי מה שקבלו רואי פני המלך אשר עמדו בסודו (זהו ח"ב דף ר"ו ע"ב). דע, כי המתענה בשבת מבטל הענג העליון ומסיג גבול כנסת ישראל השולטת ביום הקדוש הזה, ואם אחר כך ביום ראשון בזמן ששולטין ימי החל מתענג, הרי הוא מכבד לאחר יותר מהקדוש ברוך הוא, והוא מטיל גרעון בסוד האמונה הקדושה, ומשליט הדברים החיצונים. ועל זה אומר הפתוב (משלי כ, כב) 'אל תאמר אשלמה רע' וגו'. ועון זה נפרעין ממנו בעולם הזה ובעולם הבא. לפיכך צריך להתענות מיד ביום ראשון, זמן ממשלת הרוח ההוא של חל, כיון שלא השלים הצד הטוב לא ישלים צד הרע, ובזה יש לו רפואה. וסימן, ויהשיב את הגזלה

